

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Doradztwo zawodowe-obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji /Lelińska 1999/.

Akty prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkołach:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483),
2. Ustawa prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, Dz.U. 2017 poz. 592 (obowiązuje od 1 września 2017 r.),
3. Ustawa przepisy wprowadzające ustawę prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, Dz.U. 2017 poz. 605 (obowiązuje od 1 września 2017 r.),
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r., (Dz.U. 2018 poz. 1675) w sprawie doradztwa zawodowego.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r., (Dz.U. 2017 poz. 703) w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. (Dz.U. 2017 poz. 649) w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. (Dz.U. 2001 nr 61 poz. 624) w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (istnieje rozporządzenie z 2007 [Dz.U. 2007 nr 35 poz. 222] zmieniające powyższe rozporządzenie, ale nie w zakresie związanym z doradztwem.

8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. (Dz.U. 2017 poz. 1591) w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Cele realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w szkole:

Cele związane z kształtowaniem postaw i zachowań ucznia:

- rozwój umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych zasobów osobistych oraz ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
- kreowanie postaw przedsiębiorczych, przezwyciężanie bierności, doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych,
- kształcenie nawyków ciągłego uczenia się oraz zdobywania nowych doświadczeń, kształtowanie postaw otwartości i umiejętności autoprezentacji swojej wiedzy i potencjału osobowościowego,
- kształtowanie nawyków planowania przyszłości oraz organizowania i kontrolowania przebiegu swoich działań,
- kształtowanie umiejętności modelowania drogi edukacyjno-zawodowej i konsekwentnego dążenia do celu.

Cele związane z kształtowaniem umiejętności ucznia:

- planowania przyszłości zawodowej,
- komunikowania się,
- nawiązywania i utrzymywania kontaktów,
- organizowania działań swoich i zespołu,
- współpracy w zespołach wielokulturowych i wielopokoleniowych,
- przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową,
- poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy,

- przeprowadzania negocjacji,
- planowania, organizowania i kontrolowania własnej działalności gospodarczej,
- planowania, organizowania i kontrolowania własnej działalności projektowej.

Cele związane z wiedzą ucznia:

- poznanie świata zawodów,
- poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
- poznanie zasad rządzących rynkiem pracy,
- poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentów związanych z pracą,
- poznanie podstaw prawa pracy,
- poznanie zasad tworzenia biznes-planu, tworzenia własnej działalności gospodarczej,
- poznanie sytuacji społeczno-gospodarczej na lokalnym rynku.

Treści programowe i tematyka działań dla Liceum

Treści programowe	Tematyka działań
Poznawanie własnych zasobów	Analiza własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)
	Określenie własnego systemu wartości
	Sporządzenie bilansu własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy.
	Ustalenie obszaru do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego- port folio.
Świat zawodów i	Analiza informacji o zawodach, kwalifikacjach

rynek pracy	i stanowiskach pracy oraz możliwości ich uzyskania w wyniku wyboru odpowiedniej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
	Analiza informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasad.
	Analiza form zatrudnienia, porównywanie możliwości funkcjonowania na rynku pracy, jako pracownik i pracodawca, osoba prowadząca działalność gospodarczą.
	Analiza podstaw prawa pracy w tym rodzaju umów o pracę, sposobów ich rozwiązywania, praw i obowiązków pracownika.
	Konfrontacja własnych zasobów ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.
	Analiza znaczenia stażów pracy, kursów zawodowych, szkoleń oraz innych form aktywizacji zawodowej.
	Sporządzanie i aktualizacja dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wymaganiami pracodawców.
	Przygotowywanie się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
	Zapoznanie uczniów z przebiegiem procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz z instytucjami wspomagającymi zakładanie własnej działalności gospodarczej.
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.	Nauka korzystania ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego (instytucjonalne), pozaformalnego (instytucjonalne i sformalizowane np. szkolenia firmowe)

	i nieformalnego (samodzielne zdobywanie wiedzy).
	Analiza możliwości kontynuowania nauki.
	Analizowanie możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji zawodowych.
	Analizowanie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	Ustalenie własnych celów, zadań i działania w kontekście planowania kariery zawodowej,
	Sporządzenie indywidualnego planu kariery -planowanie różnych wariantów kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i pracy.
	Dokonanie wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnej z posiadanymi zasobami oraz określonymi celami zawodowymi.

Treści programowe i tematyka działań w Technikum

Treści programowe	Tematyka działań
Poznanie własnych zasobów	Sporządzanie bilansu własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”).
	Ustalanie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego.
	Określa wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych oraz rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-

	zawodowej Analizowanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Określanie własnego systemu wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
Świat zawodów i rynek pracy.	Analizowanie informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych.
	Określanie zawodów i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią kwalifikacje ucznia, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy.
	Porównywanie przez ucznia form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizowanie podstawy prawa pracy, w tym rodzajów umów o pracę, sposobów ich rozwiązywania, praw i obowiązków pracownika.
	Konfrontowanie przez ucznia własnych zasobów ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.
	Określanie znaczenia i wskazywanie możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej.
	Sporządzanie i aktualizacja dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wymaganiami pracodawców.
	Przygotowywanie się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
	Nauka umiejętności charakteryzowania przez ucznia

	przebiegu procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz zapoznanie się z instytucjami wspomagającymi zakładanie własnej działalności gospodarczej. Charakteryzowanie instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucji rynku pracy.
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Korzystanie ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego.
	Analizowanie możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji.
	Określanie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.
	Analizowanie możliwości kontynuowania nauki.
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Ustalanie własnych celów, zadań i działań w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.
	Sporządzanie indywidualnego planu działania – różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidywanie skutków własnych decyzji.
	Dokonywanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Osoby odpowiedzialne za realizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zakłada, że wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem

rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska, preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami /Radą Pedagogiczną/. Ma charakter planowych działań /działania w ramach WSDZ nie mogą mieć charakteru doraźnego, sporadycznego, niezaplanowanego/.

Koordynuje je szkolny doradca zawodowy (pedagog szkolny), nauczyciele przedmiotów zawodowych oraz nauczyciel przedmiotu podstawy przedsiębiorczości- realizujący wiele tematów z zakresu doradztwa zawodowego, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów oraz nauczyciel bibliotekarz.

Formy i metody pracy w ramach realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Formy adresowane do uczniów:

- badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole,
- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową,
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/, - zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- zajęcia warsztatowe służące promowaniu samo zatrudnienia,
- zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym,
- wykonywanie wystaw tematycznych,
- uczestnictwo wraz z uczniami w konferencji: „Biznes Lubelski z Klasą”,
- przygotowywanie młodzieży do konkursu informatycznego (Technik informatyk),
- przygotowywanie młodzieży do olimpiady OWiUR (Technikum Agrobisnesu i Architektury Krajobrazu),
- organizowanie lekcji: Lekcje z ZUS (klasy techników),
- Wyjazd z młodzieżą na Targi gier komputerowych (Technik informatyk),
- organizowanie konkursów gastronomicznych, pokazów kelnerskich- przeprowadzenie konkurdu :Dary jesieni w kuchni itp. (Technik żywienia i usług gastronomicznych),
- nawiązanie współpracy ze Stowarzyszeniem Kelnerów Polskich (Technik

żywienia i usług gastronomicznych),

- opracowywanie projektów działek (technik architektury krajobrazu),
- zorganizowanie wyjścia na warsztaty tematyczne do Uniwersytetu Przyrodniczego (technik agrobiznesu i architektury krajobrazu),
- Wyjazd z młodzieżą IEM w Katowicach (technik informatyk),
- zorganizowanie wyjazdu do Ogrodu Botanicznego w Powsinie (Technikum architektury krajobrazu),
- zorganizowanie wyjazdu do Poleskiego Parku Narodowego (Technik architektury krajobrazu),
- prowadzenie kulinarnych warsztatów mikołajkowych dla uczniów szkół podstawowych (technik żywienia i usług gastronomicznych),
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,
- tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu,
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w placówce/,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/,
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły /CV wszystkich, wyrażających na to zgodę absolwentów/ dostępnej dla lokalnych pracodawców, - tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci,
- organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości /promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów/,
- organizowanie uczniowskich biur i giełd pracy /pośrednictwo pracy/,
- organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej

promocja/,

- organizowanie wspólnie z innymi placówkami targów edukacyjnych,
- organizowanie uczniowskiego wolontariatu,
- przygotowanie wspólnie z nauczycielami informatora o ofercie edukacyjnej placówki i zawodach, w których uczy,
- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.

Formy adresowane do rodziców:

- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły,
- organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej promocja
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, - tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu.

Ewaluacja

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w WSDZ działań nastąpi poprzez:

- zebranie informacji zwrotnej do adresatów (uczniów, rodziców, nauczycieli) za pomocą ankiet
- analizę prowadzonej dokumentacji.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego – tekst jednolity, obowiązuje od roku szkolnego 2018/2019.

Opracowała: Agnieszka Budzyńska – pedagog szkolny

Zatwierdzony przez Dyrektora Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Niemcach